ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ИЗБОР И У ЗВАЊЕ И ЗА РАДНО МЕСТО ДОЦЕНТА ЗА УЖУ НАУЧНУ ОБЛАСТ ЈАПАНОЛОГИЈА, ПРЕДМЕТ ОСНОВИ ЈАПАНСКЕ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ

Веће Филолошког факултета Универзитета у Београду изабрало нас је у Комисију за избор доцента ужу научну област Јапанологија, предмет Основи јапанске цивилизације. На конкурс објављен у листу Националне службе за запошљавање, "Послови" број 364 од 9. јуна 2010. године, пријавио се један кандидат – др Марина Јовић Ђаловић, асистент за ужу научну област Јапанологија, предмет Јапански језик и књижевност, Катедре за оријенталистику Филолошког факултета у Београду. На основу увида у приложену документацију и радове кандидата, Комисији чини част да Изборном већу Филолошког факултета поднесе следећи

И З В Е Ш Т А Ј

Др Марина Јовић Ђаловић, рођена је 6. августа 1968. године у Београду. Основну и средњу школу завршила је у Београду са дипломом "Вук Караџић". На Филолошком факултету Универзитета у Београду, дипломирала је на Катедри за оријенталистику, групи за јапански језик и књижевност, 1994. године са просечном оценом 9,00. Постдипломске студије, смер Наука о књижевности, завршила је на Филолошком факултету у Београду са просечном оценом 9,00. Магистарски рад са темом "Женски ликови у делима Јасунарија Кавабате" одбранила је у мају 2006. године. Докторску дисертацију под насловом "Поимање модерног у јапанској књижевости између два светска рата" одбранила је у априлу 2010. године.

По дипломирању запослила се у РТС, ТВ Београд, где је у периоду 1994-1999. године, радила у Општеобразовној редакцији Образовно-научног програма са звањем уредника сложених емисија и уредника страног програма целог Образовно-научног програма. Аутор је више серија и појединачних емисија које су емитоване и репризиране више пута. За популаризацију трансакционе анализе, добила је марта 2001. захвалницу од Српске асоцијације за трансакциону анализу.

Од јуна 1999. године ради као асистент-приправник за јапански језик и књижевност на Филолошком факултету Универзитета у Београду, Катедри за

оријенталистику, групи за јапански језик и књижевност. За асистента на истој Катедри изабрана је 2006. године док је реизбор имала у јануару 2010. године.

На стручном усавршавању у Јапану била је у Институту за јапански језик Јапанске фондације – Кансаи, као стипендиста Јапанске фондације (The Japan Foundation Japanese - Language Institute, Kansai) од јула до септембра 2000. године. Од маја 2006. налазила се као стипендиста Јапанске ИТО фондације на дванаестомесечној специјализацији на Васеда Универзитету (Waseda University) у Токију.

Поред магистарског рада и докторске дисертације, кандидат има десет публикованих радова: четири монографије (коаутор са др Љ. Марковић), четири рада на међународним скуповима, два објављена у целини, три самостално, један као коаутор, два рада објављена у изводу и два рада у часописима националног значаја.

До избора у звање асистента 2006. објавила је, као коаутор, 1 монографију (P13), 1 рад на међународној конференцији штампан у целини (P54); као аутор 2 рада у часопису националног значаја (2P62).

1. "Историја цивилизације Јапана", монографија са др Љ.Марковић, Филолошки факултет, Београд 2002, страна 277. **P13: 5**
2. "Интелектуална слобода у библиотекама Јапана", са др. Љ. Марковић и Т.Тацуми, Међународни скуп: *Интелектуална слобода и савремене библиотеке*, Београд, 2004. **P54: 1**
3. "Основна начела естетских принципа и етичких норми јапанске уметности", Универзитетска мисао бр. 2, Нови Пазар, 2003, стр. 133-146 **P62: 1,5**
4. "Дуалност положаја жене у јапанском друштву", Универзитетска мисао бр. 2, Нови Пазар, 2003, стр. 352-368. **P62: 1,5**

Од избора у звање асистента 2006. до реизбора 2010. објавила је, као коаутор, 2 монографије (2P13).

5. "Историја цивилизације Јапана од почетака до периода Нара", монографија са др Љ.Марковић, Либер, Београд, 2008. страна 230. **P13: 5**
6. "Стари Јапан", монографија са др Љ.Марковић, Филолошки факултет, Београд, 2008. страна 274. **P13: 5**

После реизбора објавила је као коаутор, 1 монографију (P13), као аутор, 1 рад на скупу међународног значаја, штампан у целини (P54), 2 рада на скупу међународног значаја, штампан у изводу (2P72).

7. "Јапан од предања до записа", монографија са др Љ.Марковић, Филолошки факултет, Београд, 2010. страна 187. **P13: 5**
8. "Основне етичке норме јапанског друштва", Зборник радова међународне научне конференције *Етика у науци и култури*, Београд, 2010. стр 351-361 **P54: 1**

9. “Ито Сеи – Јапански писац, преводилац и критичар“, Међународна научна конференција *Књига и језик у развоју савременог друштва*, Београд, 2010. **P72: 0,5**
10. “Основне карактеристике развојног пута јапанске културе у периодима *Jomon* и *Yayoi* “, Међународна научна конференција Филолошка истраживања данас, Језик, књижевност, комуникација, Београд, 2010. **P72: 0,5**
11. Јасунари Кавабата - Срце, превод са јапанског, "Вештина сенчења 2", Танеси, Београд, 2010. (није бодовано)

Дисертације

Магистарски рад "Женски ликови у делима Јасунарија Кавабате" Београд, Филолошки факултет, 2006. године, страна 158. (није објављен)

Докторска дисертација "Поимање модерног у јапанској књижевости између два светска рата", Београд, Филолошки факултет, 2010. страна 315. (није објављен)

Укупан број бодова пре избора у звање асистента: 9
Укупан број бодова после избора у звање асистента: 10
Укупан број бодова после реизбора у звање асистента: 7

У свом досадашњем научном раду др Марина Јовић Ђаловић највише пажње посветила је (а) проучавању друштвених, културних и историјских карактеристика Јапана, посебно, његовом раном периоду и (б) модерне јапанске прозне књижевности са нагласком на период између два светска рата.

Проучавање друштвених, културних и историјских карактеристика раног Јапана, дало је резултат у четири монографије, (које је објавила као коаутор са Љ.Марковић) у којима се проблематика историје раног Јапана разматра са разних аспеката. У монографији “Историја цивилизације Јапана“ (Филолошки факултет, 2002) основна пажња је посвећена пореклу јапанског народа и његовог језика. То је прва монографија на српском језику у којој се разматрају обичаји и веровања Јапанаца, њихова светилишта, митови и легенде о настанку и насељавању Јапана, уметнички предмети свакодневног и верског карактера.

У монографији “Стари Јапан – друштвене и културолошке посебности“ (Филолошки факултет, 2008) се даје детаљна анализа друштвених и културолошких карактеристика Јапана у каменом, бронзаном и металном добу. Разматрани период обухвата периоде културе Ђомон, Јајои и Кофун. Посебна пажња је посвећена керамичкој и бронзаној уметности, утицајима култура са континента и специфичностима њиховог прихватања у Јапану.

Монографија “Историја цивилизације Јапана од почетака до периода Нара“, (Београд, Либер, 2008) посвећена је развоју јапанског друштва и религије. Нарочита пажња је посвећена стварању родовских заједница, родовском уређењу и његовом прелазу у рано феудално друштво. Значајну карактеристику ових

разматрања представља анализа у оквиру одговарајућих друштвено-економских услова.

У монографији “Јапан од предања до записа“ (Филолошки факултет, 2010) прати се период развоја јапанске цивилизације од настанка прва јапанске државе Јамато до периода Камакура. У сваком периоду развоја обрађена су питања друштвено-економских односа, државног уређења, организације државног апарата, реформе. Посебан нагласак је стављен на културни развој Јапана у периодима када су постојали чести контакти са државама на континенту у периодима Асука и Нара, али и развоју аутохтоне јапанске културе у периоду Хеиан. Значајни прилози овој студији су хронолошки приказ догађаја у Јапану у разматраним периодима, као и табела владавине јапанских царева.

Разматрању друштвених карактеристика Јапана посвећен је рад “Основне етичке норме јапанског друштва“. Пошто јапанска етика представља синтезу ставова шинтоизма, будизма, конфуцијанизма, у раду се дају основне карактеристике етичких принципа сваког од ових учења. Етика шинтоизма води порекло од старог веровања да човек треба да живи у хармонији са природом и да поштује богове (ками) који га окружују. Шинтоизам сугерише човеку троструку обавезу: према родитељима, прародитељима и цару. Етичке норме будизма заснивају се на Будином учењу о “Четири племените истине” и “Осмострукој стази”. “Четири племените истине” су Будина анализа узрока патње док “Осмострука стаза” упућује на решење. Посебан етички значај има учење о загробном животу које је будизам преузео од хиндуизма. Етичке норме конфуцијанизма, изражавају се преко пет основних врлина: хуманости, праведности, уљудности, мудрости, верности. За њихово обезбеђење конфуцијанизам захтева одређени начин понашања, а посебно га прописује за пет понашања: између родитеља и деце, господара и слуге, међу супружницима, браћом и међу друговима. На овом учењу заснивају се и сада традиционалне етичке норме у Јапану.

У раду “Ито Сеи – Јапански писац, преводилац и критичар“, анализира се стварање истакнутог мајстора јапанске психолошке прозе који је дао велики допринос развоју јапанског модернизма. Ито Сеи (1905 - 1969) је познати јапански писац, књижевни критичар и преводилац. Познат је као аутор психолошке прозе коју је под утицајем књижевног поступка "тока свести" увео у јапанску књижевност. Најплоднији део његовог стваралаштва везан је за период после Другог светског рата, када је у својим делима наставио модернистичку традицију. У међуратном периоду највећим делом се бавио преводилачком активношћу када је превео роман Џемса Џојса "Уликс", под чијим утицајем развијао се нови психолошки приступ. После рата је објавио преводе романа Лоренса: "Љубавник Леди Четерли", "Синови и љубавници" који су оставили значајан утисак на јапанске читаоце. За капитално дело "Историја стварања јапанске књижевности" добио је награду "Кикући Кан".

У раду “Основне карактеристике развојног пута јапанске културе у периодима *Jomon* и *Yayoi*“ приказује се утицај културе са азијског континента на

развој јапанске културе на прелазу из периода Ђомон у период Јајои. Разматрају се начини преношења утицаја културе са континента, разноликост нових техника и технологија, промена у начину исхране, трансформација друштва. Анализирајући бројне научне радове, засноване на истраживањима митохондријалне ДНК и гена на Y-хромозому, различите теорије о насељавању Јапана, као и анализе типова керамике, дају се закључци о правцима насељавања Јапана у различитим периодима јапанске историје.

Проучавању модерне јапанске прозне књижевности посвећене су докторска дисертација, магистарски рад и публиковани радови кандидата.

Предмет дисертације је поимање модерног и његовог утицаја на књижевност и културу у Јапану између два светска рата. При томе се модерно не посматра као изоловани покрет већ као резултат целокупних друштвених, економских и културних процеса који су се, при сталном европском и америчком утицају, одигравали у Јапану после Меиђи рестаурације. У дисертацији се јасно указује на разлику између модернизације као процеса стварања савремене јапанске државе и модернизма као покрета у књижевности, култури и уметности, који се јавља под утицајем страних узора. Овакав приступ наметнуо је потребу приказивања Меиђи рестаурације, модернизације и књижевних покрета тог периода, а такође и карактеристика европског модернизма који је преношен у Јапан. При томе се, под модерним није подразумевало само оно што је преношено са запада и аутоматски прихватано, већ и типично јапански процес његове трансформације на основу националних културних традиција, у облику који одговара јапанском менталитету.

Модернизам у Јапану добио је подлогу почетком 1920-тих година прошлог века када је Јапан постао равноправни економски партнер западним земљама. У култури, а посебно у књижевности то је значило успостављање двостране комуникације са страном културом, како европском тако америчком и руском. Све нове тенденције врло су се брзо преносиле у Јапан, како авангардни правци настали у Европи пре и после Првог светског рата (футуризам, дадаизам, надреализам, конструктивизам, експресионизам, кубизам и др), тако и филолозофске идеје (Ф.Ниче, А.Бергсон, С.Фројд), и нови књижевни стилови (М.Пруст, Џ.Џојс, В.Вулф). Владајући књижевни правци периода Таишо – натурализам и пролетерска књижевност, нису могли да прихвате нове идеје тако да се формирао правац модернизма, прво у књижевности и примењеној уметности, који се после проширио и на друге области културе и живота.

Главни период модернизма у Јапану обухвата време од двадесетак година, од почетка 1920-тих до почетка Другог светског рата, мада има појава модернизма и у послератном периоду. Кандидат наводи да се модернизам у јапанској књижевности манифестовао на више начина. Прво се јавио у облику авангардизма у поезији, док је у прозној књижевности настао као реакција, са једне стране, на доминанацију јапанског натурализма који је био карактеристичан за ја-романе (*watakushi shousetsu*), а са друге на радикалну пролетерску књижевност, а у исто време представља и начин преношења нових тенденција из Европе.

Кандинат наводи развојни пут модернизма у прозној књижевности који је почео од “Школе нове осећајности“ (*Shinkankaku-ha* 1924.-1927.) и наставио се у “Школи нове уметности“ (*Shinko Geijutsu-ha),* а после њеног распада у “Новој психолошкој школи“ (*Shin-shinri-shugi*, 1930.) и “Школи новог друштва“ (*Shin-shakai-ha*, 1920-1932.). Посебно се приказује свака од ових школа и наводе се њихови најзначајнији представници: Јокомицу Риићи (*Yokomitsu Riichi*) и Кавабата Јасунари (*Kawabata Yasunari*) у “Школи нове осећајности“ (*Shinkankaku-ha),* Абе Томоћи (*Abe Tomoji*) у “Школи нове уметности“ (*Shinko Geijutsu-ha*) и Ито Сеи (*Ito Sei*) у “Новој психолошкој школи“ (*Shin-shinri-shugi*).

За потпуно поимање модерног у јапанској књижевности између два рата, кандидат разматра критичке оцене и мишљења изнета после Другог светског рата, приликом преиспитивања међуратног периода. Мишљења изнета са дистанце од преко 50 година, разликују се међусобно у оценама, посебно, величине и начина утицаја западне културе и књижевности, очувања традиционалне јапанске културе и њене компилације са западном. Мишљења су различита и често су супротна. При томе, она не потичу само од јапанских књижевника и критичара, већ и од западних, у првом реду америчких историчара књижевности, чији су ставови имали значајан утицај на јапанске књижевне кругове, са позитивном и са негативном конотацијом.

На крају, кандидат констатује да модернизам у јапанској књижевности између два рата није обухватао само стваралаштво писаца окупљених око часописа Бунгеи Ђидаи. Као књижевна појава, модернизам је био шири од “Школе нове осећајности“ и његов утицај на друге књижевне токове био је веома значајан. То је везано за схватања младог покољења, јер њему традиционална књижевност није била довољна пошто није била у стању да одрази сложене социјалне промене које су се догађале у периоду преласка јапанског капитализма у монополистички стадијум. У модернизму су млади видели пут препорода књижевности што је допринело популарности модернизма у широким круговима интелигенције.

Магистарски рад посвећен је стваралаштву једног од највећих јапанских писаца Кавабате Јасунарија, који је у младости био истакнути представник модернистичких школа (“Школе нове осећајности“ и “Школе нове уметности“). Његово стваралаштво у том периоду обрађено је у докторској дисертацији, док је магистарска теза посвећена анализи женских ликова у његовим делима. Кавабата у својим радовима анализира улогу жене, представљајући је као као носећу животну снагу у друштву, што представља новину у јапанској књижевности. Код њега је жена јача личност, она је та животна снага која има примат. Преко жене у живот улази љубав, лепота, савршенство, у њеним рукама налазе сви кључеви живота, емоционални и егзистенцијални. У својим делима Кавабата трага за суштином лепоте и туге у складу са естетским принципом *mono no aware*. Лепота је чудесни спој чистоте и савршенства, а пут до лепоте води искључиво преко љубави која по Кавабати, представља главни покретач у људском животу.

Поједине теме магистарског рада у ширем обиму приказани су у радовима "Основна начела естетских принципа и етичких норми јапанске уметности", и "Дуалност улоге и положаја жене у јапанском друштву", публикованим у домаћем часопису Универзитетска мисао.

У раду "Основна начела естетских принципа и етичких норми јапанске уметности", разматрају се начела естетских принципа и етичких норми у јапанској уметности. Јапанска уметност и књижевност развијале су се на релацији двеју консеквентних дистанци – уздржаности и строгости с једне и наглашене осећајности с друге стране. Потискивање дубоких емоција у уметности, довело је до вредновања потиснутих осећања, ненаметљивог нијансирања израза, до нежног, умереног, смиреног става за који су писци нашли посебне речи као што су в*abi*, *sabi*, *shiori*, *shibui*, *yugen*. Дефиниција ових израза није једнозначна и сваки писац додаје нове нијансе и нова значења. Ово су појмови којима обилују Кавабатина дела.

У раду "Дуалност улоге и положаја жене у јапанском друштву" приказана је кратка упоредна анализа улоге, места и вредносног система жене у религијама Запада и религијама Далеког истока, пре свега Јапана и Кине и развоја и промене положаја улоге жене који су се мењали са променом економско-друштвених односа, како у западној, тако и у далекоисточним цивилизацијама. Те промене нису се временски у потпуности подударале чак ни на Западу, али су директно зависиле од развоја економско-друштвених односа у датом друштву и утицале су и осликавале се како на стварни живот, тако и на уметност, посебно на сликарство и књижевност.

Досадашњи наставни и научни рад др Марине Јовић Ђаловић говори о веома зрелој особи која се својим одговорним и преданим односом према упућивању студената у развој јапанске цивилизације оспособила и за виши степен рада на Филолошком факултету и преузимање наставних обавеза предавача. Једна од области научног интересовања је стварање потпуне слике – литературе о развоју јапанске цивилизације на српском језику. До сада су објављене монографије у којима су обрађени периоди старог Јапана у три књиге и период раног феудализма у једној књизи. Предвиђа се обрада периода развијеног феудализма, период изолације Јапана, као и посебна монографија о условима појаве модернизма у Јапану у периоду Меиђи и између два светска рата (периоди Таишо и рани период Шова). На тај начин ће културне, друштвене, историјске и економске карактеристике јапанске цивилизације бити заокружене и представљене детаљно и у целини по први пут у нашој земљи. То ће, истовремено, бити од интереса не само студентима јапанологије као један од основних уџбеника, већ и свима који се баве Јапаном и које интересује Јапан.

Др Марина Јовић Ђаловић своје наставне активности обавља редовно, одговорно и посвећено. У педагошком раду, др Марина Јовић Ђаловић показала је велику стручност, систематичност, организованост и самосталност. Трудећи се да студентима на савремени научни начин објасни развој јапанске културе, друштва, књижевности, она користи креативни прилаз, омогућавајући студентима двосмерну комуникацију и зналачки упућује студенте на самостални рад, коришћење допунске литературе, доступних аудио-визуелних материјала и синтезу знања стеченог током студија. Др Марина Јовић Ђаловић поштује принципе реформе наставе и рада са студентима, чиме се рад и настава на групи за јапанологију одвија у складу са стандардима европског образовног система.

Др Марина Јовић Ђаловић доследно и посвећено настоји не само да усаврши своја знања из области којима се бави, већ и да унапреди наставу активним учешћем у иновацији наставног програма, учења на даљину и примени болоњског процеса.

З А К Љ У Ч А К

На основу прегледаног конкурсног материјала, Комисија је утврдила да кандидат др Марина Јовић Ђаловић испуњава све научне и педагошке критеријуме законом прописане за прелазак у више универзитетксо звање.

Ценећи досадашњи рад колегинице Марине Јовић Ђаловић, савесно и одговорно обављање предвиђених послова, као и укупне научне и стручне резултате, Комисија има част да Декану и Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду предложи да се **др Марина Јовић Ђаловић** изабере у звање доцента за ужу научну област Јапанологија, предмет Основи јапанске цивилизације**.**

Место и датум:

Београд, 29.11.2010.

ПОТПИСИ
ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

_____
др Љиљана Марковић, ред. проф.

_____
др Слободан Грубачић, ред.проф.

_____
др Gerard Siary, ред.проф.